

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Een eigen, oorspronkelijk karakter

Visser, D.J.G.; Verkade, D.W.F.

Citation

Visser, D. J. G., & Verkade, D. W. F. (2007). *Een eigen, oorspronkelijk karakter*. Amstelveen: deLex. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/13638>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/13638>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Een eigen,
oorspronkelijk
karakter

Een eigen, oorspronkelijk karakter

OPSTELLEN AANGEBODEN AAN PROF. MR. JAAP H. SPOOR

UITGEVERIJ DELEX 2007

De bijdragen aan deze bundel werden afgesloten in februari/maart 2007.

Vormgeving: ZEDline, Amsterdam

Een eigen, oorspronkelijk karakter. Opstellen aangeboden aan prof. mr. Jaap H. Spoor / D.J.G. Visser en D.W.F. Verkade, red. Aanbevolen citeertitel: *Spoorbundel* (2007).

DeLex, Amsterdam 2007

ISBN 978-90-8692-008-2

Hartelijk dank aan mr. Gerard J.H.M. Mom voor het redigeren ('*mommificeren*') van de bijdragen aan deze bundel.

Hartelijk dank ook aan de sponsors van deze bundel:

mr. M. Brainich von Brainich Felth

Buma/Stemra

Van Doorne

Lovells

Nederlands Uitgeversverbond

Ten geleide

FEER VERKADE EN DIRK VISSER

I

Wie het doopceel van Jaap Spoor niet kent, zou niet geloven dat hij deze zomer (exact: op 12 juli) 65 wordt. Hij straalt immers in geschrift, in woord en in lichaamshouding de vitaliteit van een 50-er uit.

Dat heeft hij natuurlijk te danken aan Semmy, en aan zijn sportiviteit. Jaap heeft, in een wat latere ontbloeiing, na en naast de wandel- en klimsport in bergachtige omgevingen, het genot van de draafsport dicht bij huis ontdekt. Hardlopen kan heel goed in het Amsterdamse bos, en daar heeft Jaap deze hartstocht verder ontwikkeld en steeds zwaardere eisen aan zichzelf gesteld. Zo is hij gaandeweg, ook ver buiten Amsterdam, een koploper en een halve- en zelfs hele-marathonloper geworden. Google op 'Jaap Spoor'!

Niet alleen intellectueel, maar ook fysiek is Jaap dus nog lang niet aan zijn pensioen toe. De door het Kabinet Balkenende IV beraamde maatregelen om de pensioengerechtigde (lees: tot pensioengang verplichtende) leeftijd verder op te krikken, zijn evenwel nog niet afgekondigd, en komen voor Jaap dus te laat. We weten trouwens niet zeker of hij daarvan gebruik gemaakt zou hebben. Jaap heeft veel goede eigenschappen, en vooreerst de prachtige eigenschap van de *tevreden mens*.

Dat hij thans alleszins *tevreden* kan terugzien op zijn carrière aan de VU en daarbuiten, spreekt vanzelf. Een grote bevrediging voor een hoogleraar in een 'niet-verplicht' vak is bovendien: opgevolgd te worden. Als de voortekenen niet bedriegen *wordt* Jaap in 2007 opgevolgd. En Jaaps carrière *buiten* het leerstoelhouderschap is natuurlijk nog lang niet geëindigd.

II

Jaap heeft zichzelf in meer dan een opzicht een laatbloeier genoemd, met – in de hem kenmerkende veel te grote bescheidenheid – de nadruk op ‘laat’ in plaats van ‘bloeit’.

Het proefschrift (*Scripta manent*, 1976) kostte inderdaad, door buitenstaandersoog bezien, veel tijd. Maar het bleek ver uit te stijgen boven oppervlakkiger dissertaties uit die tijd (we noemen geen namen, behalve die van de eerste ondertekenaar). Aan Jaaps dissertatie waren overigens twee baanbrekende artikelen voorafgegaan: *De auteursrechtelijke positie van de uitvoerende kunstenaar* in RMTh 1973 en *De twee betekenissen van het woord ‘verveelvoudigen’* in WPNR 5254 (1974).

Dat Jaaps oeuvre zich vervolgens exponentieel ontwikkelde, is bij de regelmatige beoefenaren van het IE-recht bekend. Anno 2007 kunnen, naast verschillende boeken¹, bij elkaar honderden tijdschriftartikelen, bijdragen aan verzamelbundels, boekbesprekingen en annotaties – mede in de *Nederlandse Jurisprudentie* – worden geteld. Daarbij komen nog talrijke rapporten van commissies waarvan Jaap lid, secretaris of voorzitter was. Jaaps oeuvre omvat ook een niet gering aantal Engels- en Franstalige publicaties.

Het auteursrecht is de oudste, en nog steeds de grootste beroepsmatige liefde van de jubilaris. Op dat gebied (en de aanpalende gebieden van databanken en naburige rechten) toont hij zijn meesterschap van enerzijds de grootste lijnen tot anderzijds de kleinste details. Daarbij komt dat Jaap ook over een technische knobbel beschikt. Bij de voor het auteursrecht uitdagerende ontwikkelingen van de afgelopen decennia op het gebied van bijv. kabel- en satelliettransmissie en de computer/internettechnologie, heeft hij voortdurend zijn beheersing van de techniek in verbinding met het juridische meesterschap kunnen bewijzen.

Publicaties en voordrachten laten ook Spoors kennis en kunde zien op andere gebieden van de IE, met name het merkenrecht en het octrooirecht. Dat hij daarover niet net zo veel gepubliceerd heeft, komt slechts omdat het auteursrecht zijn eerste voorkeur heeft behouden, en omdat er maar 24 uren in een dag gaan.

¹ Zoals de Engelse vertaling van het proefschrift, *Copies in Continental Copyright* (1980), *Plaatje van plagiaat* (1980), de gedrukte, uitgebreide versie van de intreedende *De gestage groei van merk, werk en uitvinding* (1990, 64 p.), en – met anderen – *Auteursrecht* (1985, 1993, 2005), *Auteursrecht op software* (1987). Weer meer op zichzelf staat Jaaps behandeling van grote delen van het Benelux-merkenrecht in de Elsevier-uitgave *Intellectuele Eigendom, artikelsgewijs commentaar*.

Jaaps geschriften kenmerken zich door de ingrediënten vakkennis, nauwkeurigheid, taalkunde en taalkunst, met af en toe vleugje humor of ironie, en een weerzin tegen wolligheid.

III

Het beroepsleven van Jaap Spoor is nauw verbonden met de Vrije Universiteit. Jaap studeerde er: met S. Gerbrandy als een van zijn leermeesters, en klaarblijkelijk de meest inspirerende. Na zijn afstuderen in 1966 werd Jaap aan de VU medewerker voor burgerlijk- en handelsrecht, en vanaf 1971 voor intellectuele eigendom. Na een periode van anderhalf jaar als wetgevingsambtenaar op het ministerie van EZ, keerde hij in 1978 weer helemaal terug naar de VU. Zijn benoeming tot hoogleraar volgde in 1987. Spoor heeft honderden studenten het auteursrecht en andere delen van het IE-recht bijgebracht, en in zijn post-academische cursussen grote aantallen advocaten en andere beroepsbeoefenaren bijgeschoold.

Relatief laat zette Spoor – zoon van twee advocaten – de halve (halftime) stap naar de advocatuur: in 1982. De langste tijd was hij verbonden aan Van Doorne & Sjollema/Trénité Van Doorne; later sloot hij zich aan bij Lovells, en inmiddels heeft hij zijn kantoor aan huis. Jaap viert dit jaar dus ook zijn 25-jarig advocatenjubileum. Het vermelden van belangrijke cliënten is niet netjes, maar – zonder Jaaps andere voorname cliënten ‘tekort te doen’ – willen we voor Jaap één uitzondering maken. Het Benelux-Merkenbureau koos in 1996 Spoor met zijn VU-deeltijdcollega Van Nispen als het koppel Nederlandse advocaten om het Bureau bij te staan in merkweigeringszaken, een toentertijd nieuw, en nog steeds belangrijk onderwerp.

IV

Dienstbaarheid staat bij Jaap Spoor hoog in het vaandel. Als er een beroep op hem gedaan werd voor een commissie- of bestuursfunctie, gaf Jaap daaraan het volle pond of meer dan dat. Gedurende ruim drie decennia heeft, in de eerste plaats, de Vereniging voor Auteursrecht daarvan mogen profiteren: onder meer door Jaaps jarenlange bestuurslidmaatschap, later voorzitterschap, en het langjarige lidmaatschap van het Comité Exécutif van de moedervereniging ALAI. Jaaps benijdenswaardige beheersing van Engels, Frans en Duits komt hem daarbij goed van pas (terwijl hij zich ook in de Scandinavische talen kan redden).

Het tijdschrift met de nogal eens veranderende naam *Auteursrecht/AMR/Informatierecht/AMI* had en heeft in Jaap decennialang een zeer stabiele steunpilaar, ook – en juist – in meer dan eens roerige tijden. Vanaf Jaaps

toetreding in 1991 tot de redactie van het *BIE* behoort hij daar evenzeer tot de meest actieve redacteurs, al spoedig leidend tot het waarnemend voorzitterschap van de redactie. We tekenen aan dat het werk van tijdschriftredacteurs ook minder attractieve klussen omvat. Het schrijven van commentaren en annotaties is leuk, maar het werk als anonieme ‘kopjesmaker’ al iets minder, en het begeleiden van of onderhandelen met niet zo begenadigde externe auteurs nóg minder. Jaap doet dat zonder morren; lichte irritatie wordt hoogstens in een *bonmot* verstoppt.

Het ministerie van Justitie heeft in Jaap gedurende nu al bijna twintig jaar een bekwaam adviseur, door zijn lidmaatschap van de *Adviescommissie voor het auteursrecht* van 1976 tot de opheffing in 1983, en sinds 1995 van de toen weer ingestelde *Commissie Auteursrecht*. Van die denktank is Jaap inmiddels de voorzitter. Jaap is een uitstekende voorzitter: hij heeft zijn eigen duidelijke opvattingen, maar is ook compromisbereid, mits er geen concessies aan de consistentie worden gedaan.

Het bleek al: van gremia waarvan Jaap deel uitmaakt, wordt hij vroeger of later bijna altijd de voorzitter. Voorzitter is hij óók, en dat al zo’n vijftien jaar, van de *Vaste Commissie Plagiaat* van Buma/Stemra. Ook buiten zijn eigenlijke vakgebied toont Jaap zich dienstbaar, getuige bijvoorbeeld zijn jarenlange lidmaatschap van de *Geschillencommissie Openbare Nutsbedrijven* (Energie en water).

V

Jaap Spoor imponeert door zijn eruditie, zijn (dossier-)kennis, en zijn fraaie, zorgvuldige stijl in gesproken woord en geschrift. Hij trakteert zijn gehoor of zijn lezers vaak op een subtiele kwinkslag, niet zelden vermengd met een vleugje ironie of zelfspot.

Hij kan zijn omgeving versted doen staan door zijn fenomenale geheugen: niet alleen op zijn vakgebied, maar ook literair. Zijn parate geheugen omvat honderden citaten. Naast het aanhalen van citaten van klassieke auteurs verrast hij op het goede moment vaak met regels of hele verzen van Toonder (Bommel), Van Kooten & De Bie en de puntdichters Kees Stip (Trijntje Fop), John O’Mill en Daan Zonderland.

VI

Met het bovenstaande hebben wij een combinatie van eigenschappen van Jaap Spoor geschetst, die overduidelijk wijst op *Een eigen, oorspronkelijk karakter*. Dat is dan ook de titel van deze bundel.

